

MAURICI DURAN, agricultor

El passat dia 27 d'abril, Maurici Duran va donar una conferència a Sta. Eulàlia de Ronsana. Organitzada per l'Associació de Caps de Família. Fou d'un èxit popular notable.

«Al meu poble, en una farmàcia, hi ha la barra d'un home de Neanderthal. Si la mireu bé, es veu que fa la cara d'un home que ha patit molt: era un pagès...»

Ha esclatat la rialla. La gent, mig sorpresa, mig incrèdula, escolta l'explicació. Maurici Duran, agricultor, dret, aplomat, amb una naturalitat perfecta, mou les mans en eloqüent disertació. La seva cara gairebé quadrada, vermella, manté una serietat precària, que es trenca, sovint, per un accés enriolat. La finestra dels ulls esdevé, a vegades, mínima, estirada com una ratlleta fixa, com una escletxa menuda de persiana ocular. Tota la dimensió esplèndida del seu rostre s'acaba en una cabellera negra, abundant, sense complicitats de pentinat. La seva figura decantada a l'exhuberància, plena, arrodonida, plantificada davant l'auditori suggereix la idea d'un home massís. Per tombar-lo d'esquena, ben segur, caldria una empena de pronòstic reservat.

«Els fenicis van desembarcar, emportats per una bufada de tramuntana, i van decidir comerciar amb la gent del país. Era la mare de Déu del Roser i els van trobar que ballaven sardanes...»

Història de la pagesia. Una història inversemblant, radicalment inexacta, rotundament còmica. La podria firmar Mingote. Però la firma aquest pagès de Camós, aquest poblet que el mapa no es troba, perquè se la menja la taca blava de l'estany de Banyoles. Maurici Duran, agricultor, «Procurador en Cortes por el tercio familiar de la provincia de Gerona», com diu la seva tarja de visita. L'auditori de Santa Eulàlia de Ronsana no acaba de creure-s'ho del tot. Aquest home és un pagès de debò? Aquest tipus opulent, de paraula fàcil i d'ironia desfermada, és un conferenciant? Les cares tenen un punt de perplexitat, entre rialla i rialla. És realment, una situació inèdita.

«Jo he vingut a parlar dels empipaments dels pagesos. Els empipaments que hem d'aguantar els pagesos són de cinc classes que, ara, jo us escriuré a la pissarra. El primer empipament és de tipus natural. Natural...»

Els seus dits gruixuts, fets a remenar l'arada, a conduir bestiar, dibuixen, amb guix, sobre la pissarra. Són mans de pagès, evidentment. Encara que, potser, les circumstàncies el vagin portant per altres indrets. Maurici Duran, periodista. Maurici Duran, locutor radiofònic. Maurici Duran, autor del llibre «Fem petar la xerrada», deu mil exemplars de tirada. Maurici Duran, procurador de la comissió de «Información y turismo» i «Obras públicas» —jo havia demanat agricultura— dirà després. Maurici Duran, publicitari. Maurici Duran, expresident del Banyoles F. C. Maurici Duran, conferenciant. Maurici Duran, autodidacta.

«Jo vaig anar a col·legi durant dos anys, els vespres. No tinc cap mena de carrera. M'ho he hagut de fer tot, jo sol... Quan vaig a Madrid agafo l'avió a Girona i, amb cinquanta-cinc minuts hi sóc. El mateix temps que tardava per anar de casa a Banyoles, en carro...»

Maurici Duran, autor teatral. Fa una colla d'anys va escriure un sàinet: «Cavant faves». Tres personatges a escena. El decorat, un camp de faves. Una conversa on l'hereu, el fadrin i el vailet, en un llenguatge rabiosament pintoresc, ple de dialectismes, desgranaven els noms més estranys, les acepcions pageses més genuïnes, una gamma impressionant de noms d'herbes, estris, malures, animals. Una veritadera «pàgina viscuda» arrancada de la realitat camperola, portada per via de l'exageració, de la lletania inaturables i festiva, a situacions bastides d'una comicitat innegable. A la ciutat, era un èxit. La gent reia a desdir. Un dia la van fer en un poble de pagès —Crespià— i el públic restà mut, perplex. A mitja part va pujar un jove a l'escenari: «I per veure el que fem durant tota la setmana ens heu cobrat un duro? Per aquest preu hauríem pogut veure una pel·lícula de la Metro-Goldwin-Mayer». Heus ací la prova més indiscutible d'autenticitat.

«Els pagesos hem de manifestar en veu alta la nostra disconformitat. Si no ens espavilem ningú ho farà per nosaltres. Una vegada em va venir a trobar un noi, amic meu, solter. Em va dir: «coneixes la Maria?...»

Salta l'anècdota, altra vegada. L'anècdota viva, despreocupada. Una anècdota que serveix per reforçar una teoria, una suggerència un consell. Fa dos anys, amb aquesta mateixa parsimònia, amb aquest gest despreocupat i la rialleta de murri, va anunciar que es presentava candidat a procurador. Tenia un contrincant de categoria: Don Fabian Estapé, ex-

- MERCERIA
- PERFUMERIA
- GENEROS DE PUNTO
- OBJETOS DE REGALO
- PAPELERIA
- PERIODICOS

GEMA